

Piyano başında İTÜ'lü bir mimar: Şevket Uğurluer

Her şeyin bir ilki var

“Bir tane kuyruklu küçük piyano vardı. Davulu biz kurduk, kontrbası, gitarı getirdik, Kanat Gür, İlhan Feyman vardı orkestrada. Şarkı söylüyoruz, vokal yapacağız, ama doğru dürüst yapamıyoruz, sadece bir tane mikrofon var... Şimdi tam nostalji. Ama o kadar güzel ki, bunu yaşamış olmak çok önemli...” Uzun yıllardır her hafta TRT ekranına “Anılarla Müzik” programıyla konuk olan Şevket Uğurluer’in bir İTÜ’lü olduğunu biliyor muydunuz? Mimarlık Fakültesi’nden 1961’de mezun olan Şevket Uğurluer, İTÜ TV günlerini, mimarlık ve müzik tutkusunu anlatıyor.

İTÜ TV'nin faal olduğu yıllarda, Mimarlık'ta öğrenciydiniz değil mi?

Şevket Uğurluer: Öğrenciydim tabii. Ben 1956 girişliyim. 1960 senesinde veya 61 başında çıktım İTÜ televizyonuna. Bir kuartetimiz vardı. O zaman Türkiye’de meşhur olan bazı orkestralar çıkardı yayınları. Biz o zaman Çayhane’de çalışıyorduk, eski Site sinemasının yerinde... Bizi izleyip çok beğendiler ve televizyonda yarım saatlik bir konser vermemizi istediler.

Taşkışla’da mıydı stüdyo?

Gümüşsuyu’nun Taşkışla’ya bakan yönünde, Gümüşsuyu’na bitişik binada çekimin yapıldığını hatırlıyorum: Şimdi Dolmabahçe’ye inerken, sağ taraftaki simsiyah bina olmalı... Ama Dolmabahçe’ye inen yol yoktu o zaman. Biz Taşkışla’da öğlen 1’de dersimizi bitirirdik, tarladan yürüyerek Gümüşsuyu’na gelir, yemeğimizi orada yerdik, 75 kuruşa. (gülüyor) 80 kuruş öğlen, 75 kuruş akşam yemeği...

O günkü ortamı biraz anlatır mısınız?

Stüdyo demeye bin şahit lazım. Bir odaydı, stüdyo değildi zaten. Dışarıya açık bir çift camı olan, aydınlık bir yerdi, yalıtım gibi bir şey de yoktu. Bir tane kuyruklu küçük piyano vardı. Davulu biz kurduk, kontrbası, gitarı getirdik, Kanat Gür, İlhan Feyman vardı orkestrada. Şarkı söylüyoruz, vokal yapacağız, ama doğru dürüst yapamıyoruz, sadece bir tane mikrofon var... Şimdi tam nostalji. Ama o kadar güzel ki, bunu yaşamış olmak çok önemli. Her şeyin bir ilki var. Yarım saat konserimizi verdik, epey ilgi gördü ki, 20-30 tane telefon geldi.

Neler çaldığınızı hatırlıyor musunuz?

“You Mean Everything To Me” söylemişim ben. Kanat “Tintarel-

Şevket Uğurluer, Taşkılla önünde, 1957

la di luna" söylemişti. Toplam sekiz-on parça.

İTÜ öğrencisi olmanızın, yayına katılmanıza bir etkisi oldu mu?

Yo, hiç bağlantısı yoktu. Zaten pek ilgilenmiyorduk, o zaman 20 yaşında, aklımız bir karış havada gençlerdik. Televizyonu kim kurmuş, kimler emek vermiş, pek merak etmiyorduk... O zaman çok büyük bir lükstü televizyon. Zengin arkadaşların evlerinde tek-tük vardı. Mesela, yurtdışından bir televizyon getirtmiş, yukarıya da motorlu bir anten koymuş, Bulgaristan'a, Yunanistan'a dönüyor, sair günler o yayınları seyrediyorlar. Cuma akşamları da anteni Teknik Üniversite'ye doğru çeviriyorlar.

İTÜ'deki öğrencilik yıllarınız da müzikle geçmiş anlaşılır. Mimarlık sizin için herhangi bir okul muydu?

Hayır, hayır. Ben küçüklüğüm-den beri mimar olacağım der dururdum. Ne varsa bu mimarlıkta? İki şeyi çok istemişimdir: Mimar olmak, bir de orkestra şefi olmak. Hani, değneklilerden, büyük orkestra şefi!.. Mimar oldum, orkestra şefi olamadım belki, ama orkestracı şefliği oldum. (gülüyor) Mimarlığı sahiden çok istiyordum. O dönem Ankara dahil Türkiye'nin hiçbir şehrinde mimarlık fakültesi yoktu. İstanbul'da ise Akademi'de ve Teknik Üniversite'de vardı. Akademi'yi istemiyordum, çünkü

oradan sadece mimar olarak mezun olunuyordu, İTÜ'de yüksek mühendis mimar olunuyordu. Lisede parlak bir talebe olduğum için İTÜ'ye girebilirdim, o da başka mesele. (gülüyor)

Müziği askıya alıp derslerinize kapanmayı denediniz mi?

Ankara'dan İstanbul'a geliyordun, ailenizin parasal durumu pek elverişli değil. Babam emekli subaydı, altı kardeşiz. Çalışmak mecburiyetindeydim. O yüzden okul hep tavsadı. Yine de sonunda mezun oldum, seviyordum çünkü. Süper bir meslektir mimarlık. Elim de yatkındı. Fakat istediğim gibi bir mimar olamadım. Maalesef eser yaratamadım, içimde ukde kalmıştır. Mimarlık da kompozitörlük gibi bir şeydir, beste yapmak kadar güzeldir... Şantiyecilikle o zevkimi biraz tatmin ettim. Çok büyük şantiyelerde çalıştım, şantiye şefliği yaptım, 73-80 arası.

Müziğe mimarlık eğitiminden çok daha önce başladınız, değil mi?

17 yaşında profesyonel olarak müziğe başladım. Şimdi 65 yaşındayım. Demek ki iki sene sonra, 50 senem dolacak. 73'le 80 arasındaki mimarlığımı saymazsak, tamamen müzikle geçti yıllarım. Ankara'da, 1955 senesinde düğünlerde, çaylarda çalardık. O zaman çaylar çok modaydı, canlı orkestra eşli-

ğinde dans etmek ayrıcalıktı. Disko diye bir şey yoktu tabii.

Hep piyano mu çaldınız?

İstanbul'a geldikten sonra piyanoya geçtim. Önceleri akordeon çalıyordum, sonra kendi kendimi yetiştirdim, piyano çalmaya başladım değişik orkestralarda... Daha evvel, 12 yaşında falan, radyoda çalmışlığım vardı. 1950 yılında Ankara Radyosunda, çocuk saatinde, bağlama, mandolin, akordeon çalmıştım...

Müziğe ilginiz aileden mi?

Annem biraz ud, babam biraz kanun çalardı, devamlı Türk sanat müziği terennümü vardı evde. Misafirimiz hiç eksik olmazdı, geldiklerinde hep bir konser havası olurdu. İki ablam var, biri Fikret Kozi-noğlu, diğeri İsmet Çeviker, ikisi de Ankara radyosu ses sanatçısı kadrosunda idi. Behiye Aksoy'ların, Muzaffer Akgün'lerin devrinden... Ben bu ailenin içerisinde Türk sanat müziği kültürüyle büyümeme rağmen batı müziğini

***Dolmabahçe'ye inen yol
yoktu o zaman. Taşkılla'da
öğlen 1'de dersimizi bitirirdik,
tarladan yürüyerek
Gümüşsuyu'na gelir,
yemeğimizi orada yerdik,
75 kuruşa. 80 kuruş öğlen,
75 kuruş akşam yemeği.***

tercih ettim. Giderdim içeride Beethoven, Mozart dinlerdim. Türk sanat müziğini teorik olarak çok iyi bilirim ama söyleyemem. Ne sesim gider, ne de enstrümanını çalmasını becerebilirim, ama abamlardan dolayı bütün makamları arızalarıyla bilirim... Çaylarda, toplantılarda pop müzik çalıyorduk tabii: Tango, rumba, mambo, bolero, fokstrot, bazı Amerikan standartları; bunlar o zamanın pop müziği idi.

Bu şarkıları nasıl keşfediniz? Radyo yayınları sizi besler miydi?

Bir teybim vardı, TK 45 dedikle-

ri takır tukur ses çıkaran bir makara teyp. Radyoda çalan günün şarkılarını teybe alırdık, sözlerini müziğini teypten dinleye dinleye çıkartırdım. O zaman nota filan bulunmazdı. Bütün repertuarımız, İstanbul ve Ankara radyosunda çalınan şarkılardan derlenmişti.

Özellikle etkilendiğiniz birileri oldu mu?

1950'li ve 60'lı yılların müzikleri hiç ölmez. Nat King Cole, Frank Sinatra, Elvis, Paul Anka, Neil Sada gibi şarkıcıların şarkıları bütün dünyada başarılı olmuş şarkılar. Benim taklit yeteneğim hiç yoktur. Kendim gibi söylerim şarkıları. Şarkıcı filan olduğumu da iddia etmiyorum, ama kendimce söylediğim için çok zevk alıyorum.

Nasıl üne kavuştunuz? İlk plaklarınız zamanında İTÜ'de kaydınız var demek ki...

Tabii... 1962 senesinde kendi orkestramı kurdum. 64-65 senesinde İstanbul'da tanındım, hatta radyo programlarım vardı, Türkiye çapında isim yapmaya başlamıştım. O zaman radyo çok büyük bir silahtı. Sokakta gördükleri zaman sizi tanımıyorlardı ama, isminizi biliyorlardı... 80'den sonra ise ikinci isim yapma dönemim başladı, bu sefer televizyon sayesinde.

İTÜ-TV'de yarım saat konserimizi verdik, epey ilgi gördü ki, 20-30 tane telefon geldi. Stüdyo demeye bin şahit lazım. Bir odaydı, stüdyo değildi zaten. Sadece bir tane mikrofon var... Şimdi tam nostalji. Bunu yaşamış olmak çok önemli. Her şeyin bir ilki var.

60'ların ortalarında nerelerde, kimlerle çalıştınız?

Siraselviler'deki Klüp 12'de çalışırdık... Herkesin uğrak yeri. Büyük sanatçıların geceyarısı, programlarını bitirdikten sonra, oraya gelirler, deşarj olurlardı.

Kimler mesela?

Saymaya başlayınca belki şaşıracaksınız: Charles Aznavour, Enrico Macias, Sylvie Vartan, Johnny Hallyday, Hugues Aufray, Peppino Di Capri, bir çırpıda bunlar aklıma geliyor... Bütün bu insanlarla ahbablık kurmuştuk, bizi çok severlerdi ve orkestramızda şarkı söylemeye bayılırlardı... Bir-iki içki, sohbet derken, saat üç olunca çıkıp sahneye şarkı söylüyor. Ne yapsın adam, içinde var!..

Siz çaldınız, Aznavour söyledi yani?

Bir tek o söylemedi galiba, kulübe geldi, ama söylemedi... Hugues Aufray ise, daha meşhur değildi İstanbul'a geldiğinde. Son derece ahbab olduk onunla. İşten çıkıp boğaza çay içmeye gidiyoruz... "Nuit et Jour" diye bir şarkısı vardı. "Bu şarkının plağını yaptık, göreceksin bak, tutacak" diyordu. Hakikaten de Paris'e dönünce Brigitte Bardot'yla bir aşk yaşadı, o şarkı da 1 numara oldu... Mesela Dario Moreno bizim oradan hiç çıkmazdı... Sylvie Vartan'la Johnny Hallyday'in ne maceraları vardır Klüp 12'de. Anlat anlat bitmez...

Kısa Türkiye turnelerine mi geliyordu bu sanatçılar?

Daha çok Kervansaray ve Taksim Belediye, bu sanatçıları beş-on günlük şovlar için getirtirdi... Biz çok güzel günler yaşadık. İstanbul İstanbul'du. İstanbul'un en büyük karakteristiği, özene bezene, ustalar tarafından döşenmiş Arnavut kaldırım sokaklarıdır. O taşların arasında çim biterdi, trafik o kadar azdı ki, düşünabiliyor musunuz?

Sizinle özdeşleşen "Not responsible" şarkısı vardır. Onun hikayesi ne?

Şarkı seçimi çok çok önemlidir. Bazı şarkıcılara bakıyorum, çok iyi sesleri olmasına rağmen şarkı seçemiyorlar. Bazıları da çok iyi şarkı seçiyor, olmaları gereken yerden daha yukarı çıkıyorlar... Ben bu şarkıyı radyoda duyar duymaz beğendim, sözünü-müziğini hemen çıkardım. Hakikaten çok büyük bir ilgi gördü. Hâlâ da seviyor. Televizyon programımın kapanış jeneriğinde çalışıyorum. Klüp 12'de her gece istenirdi. Şimdi de The Marmara'nın lobisinde isteniyor. Artık sıkıldım, 40 senedir bu şarkıyı istiyorlar. (gülüyor)

Kimindir bu şarkı?

Helen Shapiro söylüyordu... Ama ben biraz daha hızlı söyledim, plağını da yaptık, Helen Shapiro'nunkinden daha rağbet gördü

1958, Mimarlık dersliğinden bir enstantane

Türkiye’de. Ajda Türkçesini yaptı. “Göz değdi sana” gibi sözleri vardı, ama tutmadı pek. O zaman öyle bir furya vardı, Türkçe sözlü hafif batı müziği dedikleri şeylerden biriydi.

Sizin Türkçe plaklarınız da var.

Son 15 senedir, değişik milliyetlerden insanların geldiği otellerde çalıştığım için pek Türkçe söylemiyorum. 60’lı yıllarda çok söyledim.

Halk müziğinden aranjmanlar da yaptınız. “Tombalacık Halimem” çok ünlü galiba.

Evet... “Kundurama Kum dolu”lar, “Ana beni eversene”ler, “Gözleri aşka gülen”ler... Benim bir kulağım hep Türk sanat müziğinde ve halk müziğindedi. Doldurduğum 15-20 plağım var, yarısından fazlası Türkçedir. Ne komedi stüdyolarda doldurduk o plakları! Biraz evvel İTÜ’nün televizyon stüdyosundan bahsettim. O zaman plak kaydı yapılan yerler de ondan beterdi yani. Pencereyi açıp dışarıdaki çocuklara “gürültü yapmayın, plak dolduruyoruz” dediğimi hatırlarım. (gülüyor) O zamanki plaklarımı dinliyorum, iğrenç buluyorum. (gülüyor) Ama, hatıra işte. Bir belgesel havası var onlarda. Seyyan Hanım’ın söylediği tango-ların bir CD’si var bende, 1930’lu yıllardan. Çok kötü, ama koyuyorum koyurum dinliyorum, çok hoşuma gidiyor, beni başka yerlere

Süper bir meslektir mimarlık. Elim de yatkındı. Fakat istediğim gibi bir mimar olamadım, eser yaratamadım, içimde ukde kalmıştır. Mimarlık da kompozitörlük gibi bir şeydir, beste yapmak kadar güzeldir.

götürüyor.

Orkestranızdan gelip geçen önemli isimlerden de bahseder misiniz?

Bir dönem sekiz kişilik bir orkestraydık. Haldun Özdenizmen diye bir şarkıcımız vardı, bir de Renata diye bir Alman şarkıcımız. Hırant Lusikyan gibi çok kıymetli müzisyen arkadaşlar vardı aramızda: Bir efsaneydi. Ermeni asıllı, çok iyi bir müzisyen. Alto saksofon ve klarnet çalardı. Bizim orkestranın emektarıydı, üç-dört sene çaldı, yaşça da en büyüğümüzdü. Sanırım benimle çalıştığı zaman 60 yaşlarında vardı, ben o zaman 25 yaşındaydım... Sonra Önder Bali, Ayten Alpman, Ayferi, Tanju Okan, Metin Ersoy gibi isimler geçti orkestradan... Kulüplerde ve televizyonda akompanye ettiğim şarkıcıların ise haddi hesabı yok. Zaten “Anılarla Müzik” programı 15 senedir TRT’de devam ediyor,

bu bir rekor.

Başlarken ne niyetle başladınız? Bu kadar uzun süreceğini tahmin ediyordunuz mu?

Anılara hitap eden bir program yapalım diye başladık. 400’üncü programa geldik dayandık, Aşağı yukarı 300 konuk geldi geçti. Malzemenin bu kadar zengin olabileceğini tahmin etmiyordum, şimdi yeni yeni gençler de geliyor, onları da çıkarıyoruz. Gençler de eski parçalardan söylüyor, çok entersen. “Tombe la naige”, “Too young”, “Mona Lisa”, “Kimler geldi kimler geçti” söylüyorlar...

Sizi daha çok icracı olarak tanıyoruz, bestelerinizin sayısı az mı?

Can Uğurluer adında bir oğlum var. Eurovision’a katılmıştı “İki dakika” şarkısıyla birinci oldu. O beste benimdir. O da bir kaset yaptı ama müziği bıraktı... Ömrüm boyunca 30 tane bestem vardır, toplanmaz. Devamlı icra, devamlı bir yerlerde çalışmak derken, bestelere yönelemedim. Her gece non-stop çalıştık. Haftanın her günü gece 11’den sabah 5’e kadar. Cumartesi-Pazar matinelere olurdu, Şehzadebaşı’nda Kulüp sinemasında, Site sinemasında da şova çıkardık... Zaten ağır gelmeye başlamıştı müzik, çok yorulduğum 70’lerde.

“Metin Geliyor Metin” adındaki Metin Oktay plağınız da unutulmazlar arasında...

Öyle... Halit Kıvanç sözleri yazdı, plak yapmayı da bana teklif etti. Yaptık, beğenildi. O zaman stat hoparlörlerinde de çok çalındı.

Galiba Metin Oktay’ın ağırları yırtan golünden sonra yapılmıştı.

Evet, Fenerbahçe’yi 1-0 yendikleri zaman, ağırları yırttığı golden sonra.

Galatasaraylı değilsiniz galiba.

Hayır, Fenerbahçeliyim. (gülüyor) Ama fanatik değilim ben. Şimdiki o kavgaları, düşmanlığı hiç anlayamıyorum.

SÖYLEŞİ : Derya Bengi

FOTOĞRAF : Erhan Atalar